

Thema 2

Praten en luisteren

BESTE OUDERS EN VERZORGERS

Dit is het ouderblad bij het leefstijlwerkboek voor groep 7. Leefstijl is een programma dat kinderen in het basis- en voortgezet onderwijs helpt sociaal emotionele vaardigheden te ontwikkelen.

De leefstijllessen zijn erop gericht om kinderen vaardigheden te leren die in de samenleving onmisbaar zijn. Denk bijvoorbeeld aan samen spelen, samenwerken, praten en luisteren, rekening houden met elkaar, gevoelens uiten, omgaan met verschillen, conflicten oplossen, opkomen voor jezelf en doordachte beslissingen nemen.

Het leefstijlprogramma is opgebouwd uit de volgende zes thema's.

- **Thema 1** De groep? Dat zijn wij!
- **Thema 2** Praten en luisteren
- **Thema 3** Ken je dat gevoel?
- **Thema 4** Ik vertrouw op mij!
- **Thema 5** Allemaal anders, iedereen gelijk
- **Thema 6** Lekker gezond

Ieder thema bestaat uit vier lessen. Alle groepen werken tegelijkertijd aan hetzelfde thema, waarbij in ieder leerjaar uiteraard andere accenten worden gelegd. Geen enkele leefstijlles is hetzelfde. Kinderen doen samen spelletjes, luisteren naar verhalen, spelen toneel, bespreken onderwerpen in groepjes of met de hele klas, en maken opdrachten in een werkboek. Op dit ouderblad staan thuisopdrachten die u samen met uw kind kunt maken of waar u samen over kunt praten.

OVERZICHT VAN DE LESSEN

Praten en luisteren

In dit thema staat het creëren van een goede groeps sfeer centraal. Als de sfeer goed is, voelen kinderen zich beter op hun gemak: zowel bij elkaar als bij hun leerkracht. Dit is goed voor hun persoonlijke ontwikkeling en de creativiteit binnen de groep.

Les 1 - Jij vertelt, ik luister

In deze les ervaren kinderen hoe het is als er niet naar je geluisterd wordt. Hoe voelt dat en wat doet dat met je? Luister je zelf goed naar anderen? En hoe laat je anderen merken dat je naar hen luistert?

Les 2 - Open of gesloten?

Kinderen leren het verschil tussen open en gesloten vragen. Ze oefenen in het stellen van vragen en bedenken wanneer ze beter een open of juist een gesloten vraag kunnen gebruiken.

Les 3 - Lichaamstaal en intonatie

Deze les gaat over wat je 'zegt' zonder woorden. Je praat ook met je lichaamshouding, met de gebaren die je maakt, je gezichtsuitdrukking of de klank van je stem. Komt wat je zegt overeen met hoe je het zegt? Ook worden de kinderen zich bewust van het feit dat sommige gebaren cultureel gebonden zijn, wat makkelijk tot misverstanden kan leiden.

Les 4 - (On)vriendelijke berichten

Een les over anonieme berichten die je ontvangt op je pc of mobiel. Hoe voelt het om nare berichten te verzenden of ze te ontvangen? En wat is de invloed daarvan op een kind dat alleen achter een scherm zit?

Les 1

Is het luisteren gelukt?

In sommige situaties is het lastig om goed te luisteren. Bijvoorbeeld als je een onderwerp niet interessant vindt of steeds aan andere dingen moet denken. Als je moe bent, of afgeleid wordt door dingen die om je heen gebeuren. Hebben ze thuis wel eens moeite met luisteren? Vraag aan je ouders in welke situaties zij het lastig vinden om goed te luisteren.

Les 4

Zo kan het ook!

Op school heb je het gehad over berichten ontvangen of versturen via de computer of telefoon. Vraag aan je ouders wat zij weten van sociale media. Weten zij met wie jij contact hebt op internet? Gebruiken ze zelf ook sociale media? Zo ja, laat ze eens vertellen hoe zij ermee omgaan.

BERICHTEN VIA COMPUTER EN TELEFOON

De vierde les in groep 7 gaat over het versturen van anonieme berichten via de computer of de mobiele telefoon.

Digitaal pesten

Het versturen van anonieme boodschappen is door de mobiele telefoon en de computer een stuk gemakkelijker geworden. Deze berichten kunnen erg onvriendelijk zijn. Anonieme mails versturen is de meest voorkomende vorm van pesterij op internet. De invloed van zo'n bericht op een kind dat alleen achter een scherm zit, kan groot zijn. De dader merkt echter veel minder van de reactie van het slachtoffer dan bij directe peestsituaties. Daardoor onderschat hij of zij nogal eens de impact van zijn berichten. Wat als een geintje bedoeld is, kan wel degelijk als kwetsend ervaren worden. Kinderen realiseren zich vaak niet wat ze aanrichten met nare mails of sms'jes.

Extra frustrerend

Internet-pesten komt vaak nog harder aan dan face-to-face pesten. De afzender is vaak anoniem en het pesten speelt zich meer in de openbaarheid af. Een rotopmerking op de website van een klasgenoot kan door de hele klas en vele anderen gelezen worden. Bovendien ben je thuis niet veilig voor het pesten: ook daar kun je een vervelend sms'je op je mobiel of je computer krijgen.

Een paar gegevens:

- Ongeveer 98% van de kinderen in Nederland gebruikt internet.
- 5% van de kinderen in Europa verklaart dat ze online gepest worden.

- Eén op de acht kinderen en jongeren hebben last gehad van, of waren geschokt door iets dat ze online hadden gezien.
- Volwassenen menen dat kinderen tot de digitale generatie behoren, maar de helft van de jongeren ontbreekt het aan basisvaardigheden op gebied van veiligheid, zoals weten hoe privacyinstellingen moeten worden ingesteld of ongewenste contacten kunnen worden geweerd.

Er is geen pasklaar antwoord op digitaal of telefonisch pesten. Wel helpt het om dit onderwerp bespreekbaar te maken op school en thuis. Kinderen die berichten versturen beseffen dan beter wat ze teweeg kunnen brengen bij een ander, terwijl kinderen die berichten ontvangen leren dat het beter is om dit niet te verbergen, maar het met anderen te bespreken.

Afspraken maken

Vestig als ouder de aandacht op het feit dat communicatie per computer of mobiel écht anders is dan live contact: je ziet iemands gezicht er niet bij. Dergelijke berichten zijn vaak moeilijker te duiden en komen ook snel harder aan, hoeveel smileys je er ook bij zet. Maak daarom thuis afspraken over wat wel en niet acceptabel is in digitaal contact. Bedenk ook dat de ontwikkelingen op het gebied van communicatie zo snel gaan dat volwassenen deze meestal niet kunnen bijbenen en bovendien veel berichten voor ons 'onleesbaar' zijn. Blijf desondanks belangstelling tonen voor wat kinderen doen op internet en met hun mobiele telefoon. Vraag hen wat de mogelijkheden zijn: op die manier toont u respect voor hun wereld en blijft u beter op de hoogte.

BOEKENTIP

GEEN BERICHT, GOED BERICHT

Door Caja Cazemier

Het is leuk in de brugklas. Alleen dat huiswerk, daar baalt Lieke wel eens van. Gelukkig zijn er ook coole dingen, zoals het eerste schoolfeest: de pieperparty. En spannende dingen, zoals verkering met Thom.

Maar er gebeuren in de klas ook zaken die niet zo cool zijn. Iemand bestookt Lieke, Kirsten, Daan, Boyan en Lara met vervelende sms'jes en hatemails. Lieke ontdekt wie ze stuurt en koopt het af. Maar daarmee houdt de sms-terreur niet op. En al gauw heeft Lieke niet genoeg geld meer ...

Over de nare gevolgen van digitaal pesten.